

A felnőtt tanulók motiválása és bevonása

Képzési program
felnőttképzési munkatársak és tanárok
számára

Tartalom

Bevezetés 3

1. fejezet: Hogyan tanulnak a felnőttek 7

1.1 Áttekintés 7

1.2 Jelenléti oktatás - óravázlat 7

Segédlet 1 11

2. szakasz: Kommunikáció

2.1 Áttekintés 14

2.2 Jelenléti oktatás - óravázlat 14

Segédlet 1. - Képek a rajzoló utasítások tevékenységéhez

2. segédlet - Rossz hallgatósági tevékenységre vonatkozó utasítások 25

3. segédlet - A Panto Pletikosa történet 28. sz

4. segédlet - Nézőpont

5. segédlet - I üzenetek forgatókönyvei 33

6. segédlet - Példák a zavaró viselkedésre

7. segédlet - Szerepjáték-helyzetek és értékelő kártya 36

3. szakasz: Osztály kezelése 39

3.1 Áttekintés 39

3.2 Jelenléti oktatás - óravázlat 39

4. szakasz: A tanulók bevonása 44

4.1 Áttekintés 44

4.2 Jelenléti oktatás - óravázlat 44

5. szakasz: Digitális eszközök a felnőttképzésben 49

5.1 Áttekintés 49

5.2. Jelenléti oktatás - óravázlat 49

1. segédlet - Kompetenciafa 55

2. segédlet - Az eszköz kiválasztásának kritériumai 56

3. segédlet - QR kvízkódok 57

4. segédlet - QR-kvízkérdések 59

5. segédlet - QR-kvíz válaszkulcs 60

6. szakasz: Marketing a felnőttképzésben 61

6.1 Áttekintés 61

6.2. Jelenléti oktatás - óravázlat 61

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Bevezetés

MI EZ A KÉPZÉS?

Üdvözljük a Felnőtt tanulók motiválása és bevonása című, a STEMS Erasmus + projekt részeként kidolgozott képzési programban, amely felnőttképzési munkatársak és tanárok számára készült.

KINEK KÉSZÜLT?

Ez a képzési program minden felnőttképzési szakembert megcéloz, beleértve a felnőttképzési intézmények oktatói és a nem oktató személyzetét is. A bemutatott irányelvek, stratégiák és eszközök mind a kezdő, mind a tapasztalt munkatársak számára hasznosak lehetnek.

MIÉRT HASZNOS?

Segít fejleszteni a felnőtt tanulók támogatásával és motiváltságával kapcsolatos kompetenciákat, hogy továbbra is kitartsanak a tanulásban. A képzési program hatékony motivációs stratégiákat és eszközöket tartalmaz a felnőtt tanulókkal való interakcióhoz, ideértve a digitális eszközök és a közösségi média használatát, a tanulók részvételének és elkötelezettségének növelése érdekében.

Rugalmasabb, vegyes tanulási megközelítést alkalmaz egy 60 órás képzés keretében, amely egy 30 órás jelenléti és 30 órás online oktatási tartalomból áll. Kiválaszthatja a képzési megközelítést - személyes vagy távoktatás - a képzési kontextusának és igényeinek megfelelően.

Az összes tevékenység és anyag 6 európai nyelven érhető el - angol, magyar, horvát, bolgár, román és cseh nyelven. Ha szüksége volna e képzési program egyik nyelvi változatára, látogasson el a www.stems-project.eu oldalra, és válassza ki a rendelkezésre álló nyelvek egyikét.

MILYEN TÉMÁKAT FED LE?

A képzési program a következő témákhoz ad forrásokat:

- hogyan tanulnak a felnőttek,
- kommunikáció,
- egy osztály/csoport kezelése,
- a tanulók bevonása,
- digitális eszközök a felnőttképzésben,
- marketing a felnőttképzésben.

A program tartalmaz egy önértékelési eszközt is, amely segít a képzésben résztvevőknek meghatározni a tanulási célokat, figyelemmel kísérni és értékelni a tanulási folyamatot. A képzési program által érintett témák részletes áttekintéséhez olvassa el az alábbi táblázatot.

A képzési program vázlata

SZAKASZ	TÉMA	EREDMÉNYEK	ÓRASZÁM			SEGÉDANYAGOK AZ ONLINE TANULÁSHOZ
			ÖSSZE S (60)	F2F (30)	ONLINE (30)	
1. HOGY TANULNAK A FELNŐTTEK?	- tanulási elméletek és következményeik - a felnőttkori tanulás jellemzői - a felnőttek tanulási helyzetei (élet- és munkatapasztalatok alapján) - a felnőttképzés didaktikája és módszerei - akadályok és motivációk a felnőttek tanulásában	A képzésben résztvevő: - megérti a felnőttkori tanulás elméleteit - jobban alkalmazza a felnőttképzés didaktikai módszereit - megfelelő válaszokat kap a felnőttkori tanulás akadályaira és motivációira a felnőttoktatásba való jobb beilleszkedés megvalósítása érdekében - összekapcsolja a felnőttkori tanulást az új valóságokkal	6	3	3	www.stems-project.eu
2. KOMMUNIKÁCIÓ	- az aktív hallgatás - a hatékony kommunikáció - konfliktuskezelés	A képzésben résztvevő képessé válik: - meghatározni és beazonosítani az interperszonális kommunikáció kulcselemeit - javítani a verbális és nonverbális kommunikációt - feloldani a lehetséges kommunikációs akadályokat - az empátia, a tisztelet, a megközelíthetőség és a hitelesség kultúrájának megteremtésére	14	7	7	www.stems-project.eu

		- jó kapcsolatot kialakítani a tanulókkal				
3. A TANULÓCSOPORT VEZETÉSE	- a pozitív légkör megteremtése - csoportdinamika és kohézió - eligazítás és útmutatás nyújtása	A képzésben résztvevő képessé válik: - kellemes, nyugodt légkört teremteni - segíteni a tanulóknak megismerkedni - segíteni a tantermi szabályok fenntartásában, amelyeket a tanulók elfogadtak - egyértelmű utasításokat adni - útmutatást adni a tevékenységek elvégzéséhez - a tevékenység célját és hasznosságát bemutatni	6	3	3	www.stems-project.eu
4. A TANULÓK BEVONÁSA	- az érdeklődés felkeltése - aktív tanulói részvétel - a tanuló célorientáltsága és kitartása - a tanuló önbizalma és tanulói autonómiája	A képzésben résztvevő képessé válik: - segíteni a tanulóknak a tanuláshoz szükséges reális elvárások és célok kialakításában - olyan feladatokat készíteni, amelyek elég kihívást jelentenek a tanulók bevonására, de nem haladják meg a tanulók kompetenciáját - pozitív visszajelzést és értékelést adni a tanulóknak - ügyelni arra, hogy a tanulók rendszeresen tapasztalják meg a sikert - ösztönözni a tanulók kérdéseit és egyéb hozzászólásait - megosztani a tanulási folyamat megszervezésének felelősségét a tanulókkal	14	7	7	www.stems-project.eu

5. DIGITÁLIS ESZKÖZÖK A FELNŐTTOKTATÁSBAN	- a digitális eszközök integrálása a tanításba és a tanulásba - a megfelelő eszközök kiválasztása a tanulási eredmények és a tanuló profilja szerint	A képzésben résztvevő képessé válik: - oktatási tevékenységeket digitális eszközök segítségével tervezni, szervezni és végezni - ösztönözni a tanulókat a tanulási platformok használatára a tanítás során - értékelni a tanulás és a tanítás folyamatát digitális eszközök segítségével - online tanulási források és platformok felhasználásával javítani a tanulók kompetenciáit, hogy tanácsokat kérjenek és kapcsolatba lépjenek a felnőttoktatási szektor más szakembereivel	10	5	5	www.stems-project.eu
6. MARKETING A FELNŐTTOKTATÁSBAN	- marketing és marketing mix az oktatási intézmények számára - digitális eszközök használata az oktatási termékek marketingjében	A képzésben résztvevő képessé válik: - megérteni a marketing fontosságát az oktatási szektorban - megérteni a marketing mix lényegét (termék, ár, promóció, hely, emberek), és használni ezt az eszközt egy oktatási intézményben - felfedezni és meghatározni egy oktatási termék piaci szegmensét, pl: egy kurzus megtervezése kapcsán - oktatási terméket megtervezni és fejleszteni, valamint funkcióját meghatározni a célpiac szegmens igényeinek megfelelően - digitális eszközök (pl. Canva grafikus eszköz, közösségi hálózatok) használni oktatási termékek marketingjében	10	5	5	www.stems-project.eu

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

1. fejezet – Hogyan tanulnak a felnőttek?

1.1 Áttekintés

CÉLCSOPORT	- Felnőttképzési személyzet és tanárok / oktatók
TÉMÁK	- Elméletek és ezek következményei - A felnőttkori tanulás jellemzői - hogyan tanulnak a felnőttek tanulási helyzetekben (élet- és munkatapasztalatok alapján) - A felnőttképzés didaktikája és módszerei - akadályok és motivációk a felnőttek tanulásában
TANULÁSI EREDMÉNYEK	A résztvevők jobban megismerik, hogyan tanulnak a felnőttek, és képesek lesznek az elméletet a gyakorlathoz kapcsolni, azonosítani az akadályokat és a motivációkat annak érdekében, hogy jobban bevonják a felnőtteket a tanulásba a felnőttképzés releváns módszereivel és eszközeivel. Közvetlen eredmények: - A felnőttkori tanulás elméleteinek megértése - A felnőttképzés didaktikai módszereinek jobb alkalmazása - Megfelelő válaszok a felnőttkori tanulás akadályaira és motivációira a felnőttoktatásba való beilleszkedés megvalósítása érdekében - Összekapcsolja a felnőttkori tanulást az új valóságokkal
IDŐTARTAM	6 óra: - - 3 x 60 perc személyes részvételen alapuló óra - - 3 x 45 perc online tanulási óra

1.2 Óraterv a személyes részvételű tanuláshoz

N.	IDŐTARTAM (PERC)	TARTALOM/TEVÉKENYSÉGEK	MÓDSZEREK	FORRÁSOK ÉS ANYAGOK
1	60	Felnőttkori tanulási elméletek, a felnőtt tanulói igények, tanulási stílusok és profilok beazonosítása / prezentáció, megbeszélés. Tervezett folyamat releváns fázisokkal: • Az oktató leírja az óra fókuszát • A szintér bemutatása a tanulókkal - a felnőttkori tanulás jellemzőinek megértése Iránymutató kérdések a kidolgozáshoz (példák):	Csoportmunka	Prezentáció, Ajánlott olvasmányok, Felnőttkori tanulás elmélete: https://www.youtube.com/watch?v=Uk6QFIUYrkE

		➤ Ön szerint melyek lehetnek a felnőttkori tanulás főbb jellemzői? ➤ Miben különbözik a gyermek és a felnőtt tanulása? ➤ Mit gondol, miért lehet hasznos a felnőttkori tanulást egy elmélettel leírni? • előadás a felnőttkori tanulás elméleteiről * (30 perc) • Beszélgetés a témáról a csoport tagjaival: Egy-egy megállapítás, amely összekapcsolja az azonosan gondolkodókat és a felnőttkori tanulásra vonatkozó megközelítésüket. Lépések az oktató és a résztvevők számára: ➤ Először gyűjtsük össze a tanulás-elméletek három hagyományos csoportját, amelyek befolyásolták a felnőttkori tanulás megértését: (Behaviorizmus, kognitivizmus, konstruktivizmus) ➤ Gyűjtsük össze azt a másik hármat, amely szintén hatással volt a felnőttkori tanulásra (kísérleti tanulás; átalakító tanulás és átfogó tanulási elméletek) ➤ Válasszon ki egy ilyen elméletet, és próbálja összekapcsolni azt egy vagy két tanulási elmélettel foglalkozó gondolkodóval, hogy képviselhesse az adott elméletet a felnőttkori tanulás ismertetése során. ➤ Kérjük, próbálja meg röviden elmagyarázni, melyek a kiválasztott tanulás-elmélet legfontosabb szempontjai és annak hatása a felnőttkori tanulásra és oktatásra. A tevékenységhez felhasználandó anyagok a		
--	--	--	--	--

		prezentáció és a vonatkozó Youtube-videók! (30 perc)		
2	60	Megfelelő módszerek és technikák alkalmazása a felnőttek oktatásához - előadással, megbeszéléssel Tervezett folyamat releváns fázisokkal: • Az oktató leírja az óra második felének fókuszát, kiemelve a didaktika és a felnőttkori tanulás néhány fontos szempontját; • előadás arról, hogy a felnőttek hogyan tanulnak; • Gondolatok/Visszacsatolások; Irányadó kérdések az elmékedésekhez: ➤ Melyek azok a legfontosabb módszerek, amelyek segítenek másoknak abban, hogy sikeresen tanuljanak? ➤ Mi a párbeszéd és a reflexió szerepe? ➤ Mi a tapasztalaton alapuló felnőttkori tanulás hatása? (30 perc) • Beszélgetés a témáról szerepjátékkal a didaktika és a felnőttek oktatásában alkalmazott hatékony módszerek szerepének és hatásának megértéséhez a Journal - Adult Education and Development-ből hozott példával illusztrálva. A szerepjáték magyarázata a csatolt segédletben található! (30 perc)	Csoportmunka	Prezentáció Ajánlott olvasmányok Hogy tanulnak a felnőttek: https://www.youtube.com/watch?v=3ldewyddjbg A hat felnőtttanulási elv: https://www.youtube.com/watch?v=Vlj7crwki-l https://www.dvv-international.de/en/adult-education-and-development/editions/aed-862019-the-good-adult-educator
3	60	A motivációs források, a felnőttkori tanulás és a szelekció akadályainak azonosítása, a felnőttek tanulásában való megjelenése és a részvételt támogató megfelelő módszerek és stratégiák alkalmazása. Tervezett folyamat releváns fázisokkal:	Csoportmunka	Prezentáció Ajánlott olvasmányok Felnőtttanulási technikák: https://www.youtube.com/watch?v=8leJYqldNw

		• A tanár beállítja a jelenetet a tanulókkal: mi a korlátok/ motivációk hatása? Példa kérdések: ➤ Próbáljon meg azonosítani egy általánosan mindennapi akadályt és motiváló mozgatórugót a minőségi felnőttkori tanulás befolyásolására? ➤ Hogyan válhat az idő korláttá (az idő hiánya, merevsége), vagy motiváló tényezővé (időtartam és dátum, rugalmasság, rendszeresség, stb.)? ➤ Mi a következménye annak, ha a tanulási tartalom túlnyomórészt elméleti (korlát), ahelyett, hogy inkább egyensúly lenne a gyakorlat és elmélet között (motiváló)? • motivációkról és akadályokról szóló előadás - milyen szerepe van a jobb tanulási légkörnek? (20 perc) • Beszélgetés a témáról egy speciális összehasonlító játékkal - párban dolgoznak a tanulók, hogy azonosítsanak egy korlátozó és egy motiváló tényezőt a felnőttkori tanulásra gyakorolt hatásukat vizsgálva. A tanár párokra osztja a csoportot; A tanár megkér minden párost, hogy gyűjtsön 2 akadályt és 2 motiváló tényezőt (belső vagy külső), amelyek befolyásolják a felnőttkori tanulást. A pároknak meg kell magyarázniuk, hogy ezek az akadályok / külső tényezők és motivációk hogyan befolyásolhatják a felnőttkori tanulást! (20 perc) Következtetések és üzenetek (20 perc)		
--	--	--	--	--

1. segédlet

A program 1. fejezetének célja, hogy segítse a felnőttképzésben dolgozókat és a tanárokat a felnőttkori tanulás terén szerzett ismereteik és készségeik fejlesztésében, utalva a főbb elméletekre és következményeikre, a felnőttkori tanulás jellemzőire, a didaktika és módszerek szerepére és hatásaira a felnőttkori oktatásban, valamint a felnőttkori tanulásban azonosított főbb akadályokra és motivációkra. Emiatt részletes áttekintést nyújtunk az 1. fejezet témáiról minden egyes fókusszal és elemmel annak érdekében, hogy a résztvevők teljes körű rálátást kapjanak a témákról, mivel ezek viszonylag összefüggenek egymással, valamint a tréningprogram néhány más fejezetével.

A STEMS mint program másik célja, hogy segítse a felnőttoktatási és képző/tréning szervezetek és intézmények szakembereit abban, hogy hatékonyan motiválják és vonják be a felnőtteket a tanulásba, és javítsák a felnőttek tanítási és tanulási folyamatát azáltal, hogy fejlesztik ismereteiket és készségeiket interaktív közösségi tanulási tevékenységeken keresztül, a felnőttkori tanulás és oktatás kihívást jelentő kérdései összefüggéseinek megértése érdekében. Ebben a tekintetben a felnőttkori tanulásról szóló szakasz világos, ugyanakkor fontos kérdést tesz fel elemzésének tengelyébe: Hogyan tanulnak a felnőttek?

A felnőttkori tanulás öt dimenzióját vizsgáljuk annak érdekében, hogy alapos képet kapjunk a felnőttkori tanulás fő kérdéséről. Ezért egy szisztematikus betekintés lehetővé teszi számunkra, hogy kölcsönösen fejlesszük tudásunkat és készségünket a felnőttkori tanulás vonatkozásában az alábbiak szerint:

- Elméletek és következményeik megismerése
- A felnőttkori tanulás jellemzői - hogyan tanulnak a felnőttek tanulási helyzetekben (élet- és munkatapasztalatok alapján)
- A felnőttképzés didaktikája és módszerei
- Akadályok és motivációk a felnőttek tanulásában

Ami e fejezet tevékenységeit illeti, speciális feladatokat dolgoztunk ki a felnőttkori tanulás néhány releváns jellemzőjének összegyűjtése és megosztása céljából, amelyek segítségével a résztvevők felfedezhetik és azonosíthatják a problémás területeket, hogy megvitassák és összehasonlíthassák a felnőttkori tanulás és oktatás során már meglévő tudásukkal. A tevékenységek keretében a szakemberek/munkatársak és tanárok kisebb csoportokat alkotnak, hogy megvitassák a kijelölt kérdéseket, amelyek segítenek megérteni és reflektálni a felnőttkori tanulás öt aspektusára, példákat hozva a felnőttekkel végzett munkájuk során összegyűlt gyakorlatokra.

Ennek eredményeként a felnőttkori tanulásnak ez az öt aspektusa lehetővé teszi számunkra az elmélet és a gyakorlat összekapcsolását, néhány további fejlesztendő terület felismerését, néhány konkrét problémás terület azonosítását, ahol a további fejlesztések mind a tanulásban való részvételt, mind a teljesítmény javítását segíthetik. Célunk arra ösztönözni a résztvevőket, hogy fogalmazzanak meg kérdéseket további vizsgálatokhoz, és ismerjék el szerepüket és potenciális felelősségüket a felnőttek minőségi tanulásának előmozdításában. A felnőttkori tanulás folyamatának és a kihívást jelentő tényezőknek a megértésével ez a tanulási helyzet mindenképpen készségfejlesztést és kritikus

gondolkodást eredményez az interakció révén, amelyet a program ezen fejezetében történő előrehaladás során biztosítani kell.

A résztvevők elegendő időt és teret kapnak arra, hogy megfogalmazzák kérdéseiket és észrevételeiket minden olyan témához, amelyet az adott területek a diskurzushoz és elemzéshez kínálnak a személyes részvételen alapuló oktatás során, míg az on-line tanulási forma elegendő teret biztosít a témák további kidolgozására és elmélkedésre a csoporttevékenységekkel kapcsolatban és lehetővé teszi az egyéni fejlesztést és alkalmazást egyénre szabott helyzetekben.

Három feladat vár a csoport tagjaira:

- Párban dolgozni, hogy megvitassák a tanulási elméleteket és összekapcsolják őket a kijelölt gondolkodókkal;
- Szerepjáték használata a felnőttoktatók korlátainak és terheinek felismerése érdekében.

A szerepjáték magában foglalja a tanulási ciklus megtervezésének és fejlesztésének módját (dán példa!), ahol az oktatónak / trénernek be kell mutatnia, hogyan kell együttműködni egy felnőtt csoporttal egy bizonyos probléma megvitatása érdekében (pl. angol nyelvtanban az igeidők használatának elsajátítása konkrét példákon keresztül). Az oktatónak be kell tudni mutatni szándékait és le kell írnia az eredményes tudáshoz vezető releváns megközelítést és módszert kísérleti tanulóstranszferen keresztül, miközben a csoport tagjainak fel kell ismerniük a tanulás korlátait és a választási lehetőségeket. A résztvevőknek röviden le kell írniuk a téma megközelítését. A szerepjátékot két csoportban játsszák, feltételezve, hogy összességében legfeljebb 30 fő lesz a programban!

- Újra párban dolgozni a felnőttkori tanulás akadályainak és motivációinak azonosítása érdekében.

Az 1. fejezet témái:

• Tanulás-elméletek és következményeik

- A tanulás megértése
- Az egyes tanulás-elméletek és a felnőttképzés főbb jellemzői:
 - A konnekciónizmusra és a beidegződésre utaló viselkedés
 - Kognitívizmus - Szociális kognitívizmus
 - Pragmatizmus és konstruktívizmus - társadalmi konstruktívizmus
 - Kísérleti/tapasztalati tanulás
 - Humanizmus és pragmatizmus
 - Transzformatív tanulás
 - Átfogó tanuláselmélet
- Az andragógia, mint a felnőttképzés és tanulás tudománya (Knowles)

• A felnőttkori tanulás jellemzői - hogyan tanulnak a felnőttek tanulási helyzetekben (élet- és munkatapasztalatok alapján)

- Hogyan tanulnak a felnőttek?
- A tanulási képesség változásai
- A tanulás típusai:
 - Kognitív tanulás
 - Érzelmi tanulás
 - Viselkedésalapú tanulás
 - Kísérleti/tapasztalati tanulás

- A hagyományos tanulási formák a kultúra kontextusában
- Szembesülés tanulási helyzetekkel kihívásként
- **A felnőttképzés didaktikája és módszerei**
 - Különböző tanulási elméletek és okok hatása a saját didaktikai tevékenységekre
 - A felnőttképzés didaktikai alapelvei:
 - Résztvevő-orientált
 - Tapasztalat-orientált
 - Viszonyulás az életkörnyezethez
- **Akadályok/korlátok és motivációk a felnőttek tanulásában**
 - Az oktatási folyamatokban való részvétel háttere:
 - Pszichológiai dimenziók
 - A csoporthoz kapcsolódó szempontok
 - Szociodemográfiai szempontok
 - Képzettség hiánya és lemorzsolódás
 - Külső tényezők és részvétel a felnőttképzésben / a részvétel akadályai
 - Keretfeltételek:
 - Költségek
 - Idő
 - Lokáció / Helyszín
 - Kultúra
 - Időtartam
 - Időszak
 - Gender-specifikus szempontok

Ajánlott olvasmányok

- 1.) Bélanger, Paul (2011) *Theories in Adult Learning and Education* Opladen: Budrich Publishers
- 2.) Jarvis, Peter (2004) *Adult Education and Lifelong Learning* London-NY: Routledge Falmer Pp. 82- 118.
- 3.) Jarvis, Peter (2006) *Towards a Comprehensive Theory of Human Learning. Lifelong Learning and the Learning Society. Vol I.* London – NY: Routledge
- 4.) Pätzold, Henning (2011) *Learning and Teaching in Adult Education* Opladen: Budrich Publishers

2. Fejezet: Kommunikáció

2.1 Áttekintés

CÉLCSOPORT	- Felnőttképzési szakemberek, beleértve az oktatókat és a nem-oktató személyzetet egyaránt
TÉMÁK	- Aktív hallgatás - Hatékony kommunikáció - Konfliktuskezelés
TANULÁSI EREDMÉNYEK	- Az interperszonális kommunikáció kulcselemeinek meghatározása és beazonosítása - A verbális és nonverbális kommunikáció javítása - A potenciális kommunikációs akadályok feloldása - Az empátia, a tisztelet, a megközelíthetőség és a hitelesség kultúrájának megteremtése - Jó kapcsolat kialakítása a tanulókkal
IDŐTARTAM	14 óra: - 7 x 45 perc személyes részvételen alapuló óra - 7 x 45 perc online tanulási óra

2.2 Óraterv a személyes részvételű tanuláshoz

N.	IDŐTARTAM (PERC)	TARTALOM/TEVÉKENYSÉGEK	MÓDSZEREK	FORRÁSOK ÉS ANYAGOK
1	25	Rajzolás A tréner párba állítja a résztvevőket, a résztvevők háttal egymásnak leülnek. Minden résztvevő kap egy rajzot, amelyet le kell szavakkal írni egymásnak, egy tollat és egy üres papírlapot használva. A tréner utasítást ad: a résztvevők nem nézhetnek egymásra és nem mutathatják meg egymásnak a rajzukat, csak szóban kommunikálhatnak. A résztvevők felváltva vállalják a képet leíró és a leírt képet rajzoló személy szerepét. A két rajz elkészülte után a résztvevők felállnak és megmutatják egymásnak a	Munka párokban, Vita	Tollak, papír Segédanyag 1

		rajzokat, összehasonlítva az eredetit és a másolatot. A tréner felkéri a csoportot, hogy értékelje a tevékenységet: • Mit érzett ezen tevékenység során? • Nehéz volt megadni az utasításokat / megrajzolni a képet? A tréner és a csoport arra a következtetésre jut, hogy az üzenet, amelyet el akarunk küldeni, és az üzenet fogadásának módja változhat.		
2	10	Bemutató Az oktató rövid elméleti bevezetést ad a kommunikációs folyamatról és a kommunikáció során felmerülő akadályokról.	Plenáris ülés, Prezentáció	Laptop Projektor / TV Kommunikációs előadás a 2. Fejezethez
3	20	Rossz hallgató A tréner három fős csoportokba sorolja a résztvevőket. Minden résztvevőhöz hozzá van rendelve egy szerep: a beszélő, a hallgató és a megfigyelő. A résztvevők utasításokat tartalmazó cédulákat kapnak, amelyeket az oktató osztogat, hogy megtudják, mi a szerepük. Minden résztvevő elolvassa az utasításokat a céduláján, mielőtt elkezdené a tevékenységet. Minden hallgató más és más utasítást kap a céduláján (azon fontos instrukcióval, hogy ne mutassa meg a papírt senkinek). PI: • Figyeljen erősen, és megfelelő időben tegyen fel releváns kérdéseket. • Szakítsa félbe és akadályozza meg a beszélőt a mondat befejezésében. • Gyakran változtasson témát. • Gyakran dicsérje a beszélőt. • Szúrja le a beszélőt. • Neveljen, ha a beszélő komoly.	Csoportmunka Vita	Segédanyag 2

		• Beszéljen mással, miközben a beszélő beszél. • Nézzon körül a szobában, és tűnjön zavartnak, miközben a beszélő beszél. • Adjon tanácsot, amelyre nem kérték. • Döbbenjen le vagy sértődjön meg azon, amit a beszélő mond. • Kerülje a beszélővel a szemkontaktust. A beszélők utasítást kapnak arra, hogy gondoljanak valamire, amiben erősnek érzik magukat, és készüljenek fel arra, hogy öt percig beszéljen erről a témáról. A megfigyelők azt az utasítást kapják, hogy csendben jegyezzék fel a hallgató és a beszélő közötti összes interakciót Az egész beszélgetés alatt hallgatniuk kell. A beszélgetések befejezése után az oktató felkéri a résztvevőket, hogy értékeljék a tevékenységet: • Hogyan érezte magát a tevékenység során? • Mi történt? • Mit figyeltek meg a megfigyelők? • Mit figyeltek meg az beszélők? • Milyen utasításokat adtak a hallgatók? A tréner záró kérdéseket tesz fel: • Úgy érezte, hogy a hallgatók meghallgattak? • Milyen érzéssel tölt el, amikor valaki nem hallgatja meg, amit mondasz? A tréner felírhatja az összes résztvevő válaszát a táblára vagy a flip-chartra.		
4	10	Prezentáció A tréner rövid elméleti bevezetést ad az aktív hallgatásról és tippeket az aktív hallgatáshoz a kommunikáció során.	Plenáris ülés, Prezentáció	Laptop Projektör / TV Kommunikációs előadás a 2. Fejezethez

5	25	Jó hallgató A tréner párokba állítja a résztvevőket. Párban a résztvevők kiválasztanak egy-egy témát, amelyben erősnek érzik magukat, és párbeszédet indítanak egymással, ahol az egyik fél megkezdi a vitát és a partner meghallgatja. Az beszélőket arra utasítják, hogy ellenőrizzék, hogy a hallgatók aktívan hallgatnak-e. Ezután a résztvevők szerepet váltanak. Miután mindkét résztvevő megtapasztalta mindkét szerepet, a tréner áttekinti a tevékenységet a résztvevőkkel. A beszélők visszajelzést adnak partnerük hallgatási képességeiről, elmagyarázzák, hogy az aktív hallgatási stratégiák milyen példáit vették észre. A résztvevők összehasonlítják azt is, hogy mit éreztek az előző (rossz hallgató) tevékenység során.		Tollak és ceruzák, papír
	15	Kávészünet		
6	35	Történet újramesélése Egy résztvevő kivételével minden résztvevő elhagyja a termet. A tréner egyszer felolvassa a résztvevőnek a Panto Pletikosa történetet. A résztvevő megpróbálja a lehető legtöbbet megjegyezni a történetből. Az első résztvevő ekkor behívja a következő résztvevőt (beviszi őt a szobába), és elmondja a történetet, olyan részletességgel, amennyire emlékszik. A folyamat addig ismétlődik, amíg az összes résztvevő be nem lépett a terembe és meghallgatta / elmesélte a történetet. A tréner ezután újra felolvassa az eredeti történetet, és megvizsgálja a résztvevőket: • Milyen hibák történtek a sztori újramesélésekor?	Csoportmunka Vita	Segédanyag 3

		• Milyen részletekre emlékeztek? • Miért? A tréner és a résztvevők arra a következtetésre jutottak, hogy akaratlan zaj és interferencia történhet a kommunikáció során - a beszélt szöveg nem feltétlenül egyezett meg a hallottal, még akkor sem, ha megpróbáltunk figyelmesen hallgatni.		
8	20	Nézőpont A tevékenység első részében a tréner 4 fős csoportokba osztja a résztvevőket. Minden csoportból egy résztvevő elmegy a trénerhez (egymás után), aki egy képet mutat nekik. Minden résztvevő más képet lát az Arie Berkulin által 1977-ben Swing címmel létrehozott, egy szerkezetet bemutató képekből. (Ha 20 vagy annál több résztvevő van, két csoport ugyanazt a képet fogja látni). A résztvevők visszatérnek a csoportjukhoz, és leírják a látottakat a többi csoporttagnak, akiknek az utasításoknak megfelelően meg kell rajzolniuk a képet. A tevékenység második részében a tréner felkéri a csoportokat, hogy mutassák meg, mit rajzoltak, amelyet ellenőriztet az eredeti képet látó személyekkel, hogy mennyire pontosak a rajzok, és a csoport többi tagját kéri, hogy találja ki, mi az objektum. A tréner elárulja, hogy minden csoport ugyanarról a témáról látott és rajzolt képeket, mégpedig a Swing szerkezetéről. A konstrukció/szerkezet alakja a néző helyétől függ. A tréner rámutat, hogy hasonlóan az előbbi példához, ugyanazon helyzet felfogása személyenként eltérő lehet. A tréner arra kéri a résztvevőket, hogy osszák meg munkájukból vagy személyes életükből adódó helyzeteket, amikor a felfogásbeli különbségek	Plenáris ülés, Prezentáció	Laptop Projektor/TV Kommunikációs előadás a 2. Fejezethez, Segédanyag 4

		miatt téves kommunikáció történhetett.		
9	35	"Én"-üzenetek tevékenység A tréner röviden elmagyarázza és bemutatja a különbséget az "Te/Ön" és "Én" között. A tréner párosítja a résztvevőket, és minden résztvevő húz egy kártyát egy problémás szöveggel. A résztvevők mindkét szöveget szerepjátszák, mindketten az "Én" üzenetet megfogalmazó személy szerepét vállalják. Ezután a tréner megkérdezi, hogy a résztvevők hogyan érezték magukat a párbeszéd során, és mennyire nehezen tudták megfogalmazni az "Én" üzeneteket.	Prezentáció, Munka párokban	Segédanyag 5 Prezentáció a 2. Fejezethez
	15	Kávészünet		
10	30	Hol állsz? Ebben a tevékenységben a résztvevők megtanulják meghallgatni, hogy mások hogyan beszélnek egy konfliktusról alkotott gondolataikról, és hogyan osztják meg az azzal kapcsolatos tapasztalataikat. A tréner felolvas egy sor állítást, és mindegyik után a résztvevőknek egy pillanatig némán kell elmélkedniük saját véleményükön. Ezután a résztvevők némán mozognak, és egy "vélemény-egyenesen" elhelyezik magukat annak alapján, hogy mennyire értenek egyet, vagy nem értenek egyet az állítással (10 = határozottan egyetért, 1 = nem ért egyet, 5 = semleges). A tevékenység megkezdése előtt a trénernek emlékeztetnie kell a résztvevőket, hogy: • a konfliktus az élet egy olyan része, amelyről sok ember vegyes érzéseket vall, valamint sokféle tapasztalattal rendelkezik - jó és rossz egyaránt.	Csoportos tevékenység Plenáris ülés	Szabad, akadálymentes hely a teremben történő mozgáshoz

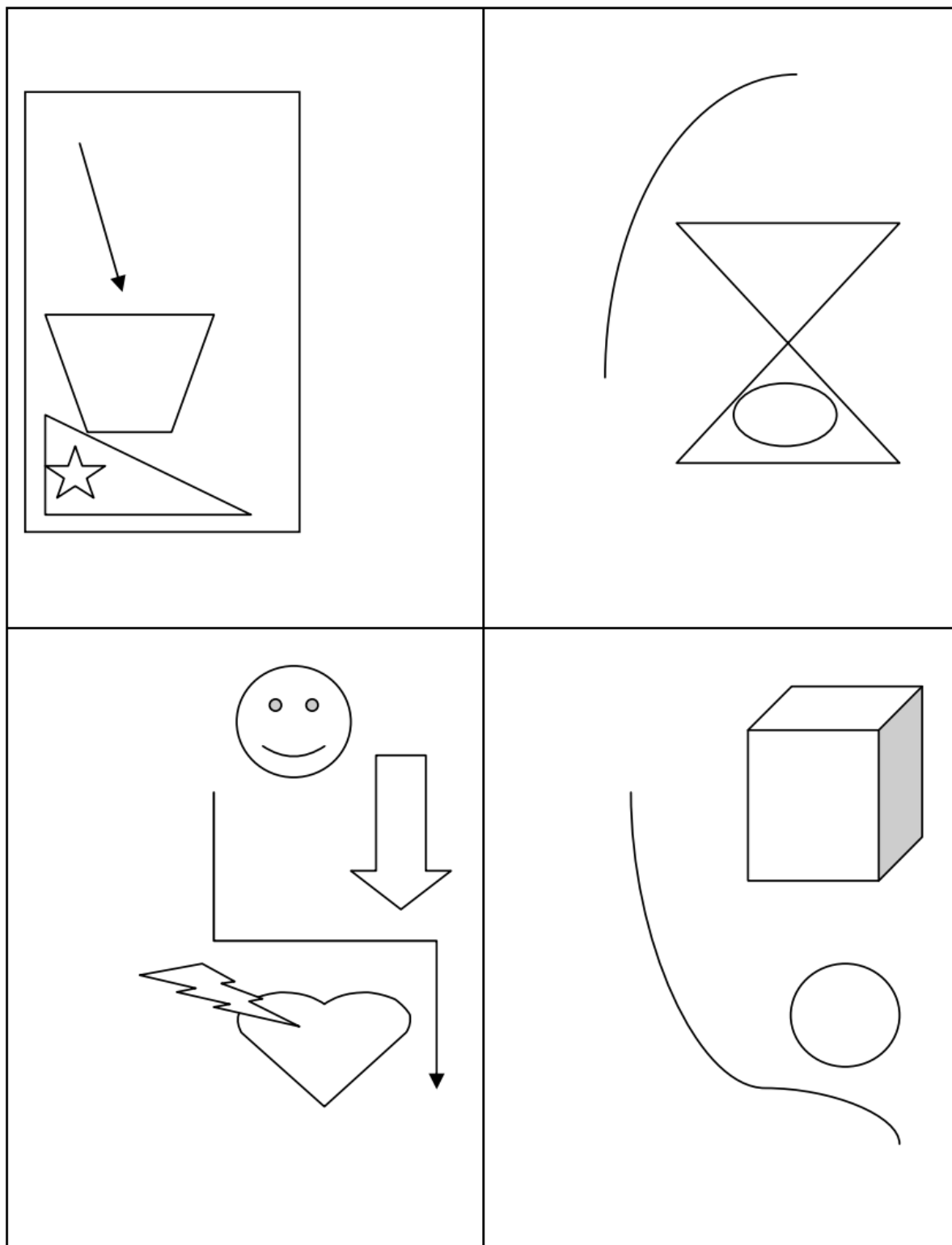
		• a hamarosan elhangzó állítások olyanok, amelyeket az emberek általánosan mondanak a konfliktusokról, és a résztvevőknek saját véleményüket kell elmondaniuk. • nincsenek helyes vagy rossz válaszok az állításokra. Minden állítás elolvasása után a trénernek emlékeztetnie kell a résztvevőket arra, hogy a terem melyik részén található a "teljesen egyetérték" és az "egyáltalán nem értek egyet" oldal. Miután a résztvevők megtalálták a helyüket, a tréner kér tőlük néhány perc csendet, ami alatt összegyűjthetik gondolataikat. A tréner ezután megkérdez néhány résztvevőt, akik a "vélemény-egyesen" különböző pontjain helyezkedtek el, mi az oka annak, hogy az egyenesnek azon pontját választották. Az állítások a következők: • <i>A konfliktusok megsemmisítik a kapcsolatokat.</i> • <i>Minden konfliktusban van győztes és vesztes.</i> • <i>Minden konfliktusban mindkét embernek, vagy az összes embernek igaza lehet.</i> • <i>Az interperszonális konfliktus azt jelenti, hogy valaki szükségleteit nem elégítik ki.</i> • <i>Mindenáron kerülni kell a konfliktusokat.</i> • <i>Ha veszítesz egy konfliktusban, az megegyezik a tisztelet elvesztésével.</i> • <i>Fontos kiállni azért, amiben hiszel, még akkor is, ha más emberek nem értenek veled egyet.</i> • <i>Ha konfliktusba kerülsz, tartsd meg az érzéseid magadban.</i> • <i>A konfliktusok minden kultúrában azonosak.</i> • <i>A konfliktus egészséges lehet.</i>		
--	--	--	--	--

		A csoport tempójától függően az oktató a felsorolt állítások mindegyikét, vagy csak néhányat megkérdezhet. A tevékenység kielégítő lezárása érdekében a tréner megkérdezi a résztvevőktől: • Történt-e valami, ami meglepett? • Melyik állítást találta a legnagyobb kihívásnak? • Milyen érzést váltott ez ki belőled?		
11	40	Zavaró viselkedés A tevékenység első részében a résztvevők párokban elolvassák az osztálytermen belül vagy kívül előforduló zavaró magatartás típusainak leírását, a Segédanyag 6. vázlata alapján, és megpróbálják kitalálni, hogyan lehetne lereagálni őket. Megbeszélésük után a tréner megkér minden párost, hogy ossza meg következtetéseit a csoport többi tagjával. A tréner felkéri a csoportot, hogy dolgozzon ki általános irányelveket a zavaró tényezők kezelésére, és felírja azokat egy táblára / flipchartra. A tevékenység második részében a tréner 3 résztvevőből álló csoportokat hoz létre, amelyeket megkér, hogy vitassák meg a munkahelyen észlelt zavaró magatartást és annak kezelési módját. • Milyen szerepeket figyelt meg abban a csoportban / csoportokban, amelyekkel dolgozik? • Hogyan kezeli a csoportban a zavaró magatartást? • Hogyan ösztönözheti a csoport tagjait, hogy vállaljanak nagyobb felelősséget a zavaró magatartás kezeléséért? • Hogyan lehet bátorítóbb magatartást kialakítani?	Páros munka Csoportos tevékenység Plenáris ülés	Tábla / flipchart, jelölők Tollak, jegyzetanyagok Segédanyag 6.

		Végül a tréner arra kéri a résztvevőket, hogy osszák meg következtetéseiket a csoporttal, és arra kéri őket, hogy ellenőrizzék, mennyire másképp vagy hasonlóan reagálnak a zavaró magatartásra.		
12	20	Konfliktus: konstruktív vagy destruktív? A tréner párokba állítja a résztvevőket, és arra kéri őket, hogy beszéljék meg és írják fel a konfliktusnak azokat a szempontjait, amelyeket rombolónak tartanak (pl. tönkreteszi a kapcsolatokat, növeli a stresszt). 5 perc elteltével a tréner kéri a résztvevők észrevételeit és felírja őket a táblára / flipchartra. A résztvevők és a tréner ezt követően megismétlik a folyamatot, de a konfliktus olyan szempontjaira összpontosítanak, amelyeket konstruktívnek tartanak. Miután mindkét szempontot felsorolta, az oktató arra kéri a résztvevőket, hogy gondolják át: • Melyik szempontot volt könnyebb megvitatni? Miért? • Mi lepte meg őt? • Mit gondol, mit érez a munkahelyi konfliktusban a legtöbb ember? • Mit tanult ebből a tevékenységből? A tréner megpróbálja hangsúlyozni, hogy a konfliktusokat személyes növekedésnek kell tekintenünk. Olyan win-win konfliktusmegoldási helyzetre kell törekednünk, amely csökkenti a konfliktus pusztító hatását és pozitív eredményt kínál az összes érintett fél számára.	Páros munka Plenáris ülés	Tábla / flipchart, jelölők Tollak, jegyzetanyagok
	15	Kávészünet		
13	25	Megfigyelt szerepjáték	Csoportmunka Plenáris ülés	Tábla / flipchart, jelölők

		A tréner 3 résztvevőből álló csoportokat alkot, amelyben 2 résztvevő (A és B szerep) szerepet játszik egy felnőttoktatási konfliktushelyzetben (1. és 2. helyzet) és 1 megfigyelő, aki figyelemmel kíséri a konfliktusmegoldási kísérletüket. A tréner utasítja a résztvevőket, hogy céljuk a kölcsönös megegyezés, a mindkét fél számára előnyös helyzet kialakítása, valamint az aktív meghallgatás. Minden páros eljátssza azt a helyzetet, amelyet kaptak, míg a megfigyelő megteszi észrevételeit az Értékelő lapon. A résztvevők 10 percet kapnak az utasítások elolvasására és a helyzet szerepjátékára - ha gyorsabbak, eljátszhatják a másik helyzetet is. Miután a legtöbb pár végzett, a tréner minden felet megkérdez - mind a szerepjátékosokat, mind a megfigyelőt - milyen eredményt értek el, mit figyeltek fel a szerepjáték során, és mit lehetne javítani a kielégítőbb eredmény eléréséhez. A tréner azt is megtudakolja, hogy a résztvevők munkájuk során találkoztak-e hasonló helyzettel, és hogyan oldódott meg.		Tollak, jegyzetanyagok Segédanyag 7.
14	20	Értékelés és zárás A tréner lezárja a műhelyt, és felkéri a résztvevőket, hogy soroljanak fel 3 kulcsszót a műhely során tanultakról, majd osszák meg őket a többi résztvevővel, elmagyarázva, miért találták fontosnak ezt a 3 legfontosabb tanulságot. Csoportos beszélgetésre kerül sor. A résztvevők kitöltik önértékelési űrlapot a 2. Fejezethez kapcsolódóan.	Plenári ülés	Az önértékelési űrlap másolatai

Segédanyag 1 – Képek a Rajzolás (1) tevékenységhez

Segédanyag 2 – Rossz hallgató (2) tevékenység instrukciói
BESZÉLŐK

BESZÉLŐ Gondoljon valamire, amiben erősnek érzi magát. Készüljön fel, hogy öt percig beszéljen erről a témáról.	BESZÉLŐ Gondoljon valamire, amiben erősnek érzi magát. Készüljön fel, hogy öt percig beszéljen erről a témáról.
BESZÉLŐ Gondoljon valamire, amiben erősnek érzi magát. Készüljön fel, hogy öt percig beszéljen erről a témáról.	BESZÉLŐ Gondoljon valamire, amiben erősnek érzi magát. Készüljön fel, hogy öt percig beszéljen erről a témáról.
BESZÉLŐ Gondoljon valamire, amiben erősnek érzi magát. Készüljön fel, hogy öt percig beszéljen erről a témáról.	BESZÉLŐ Gondoljon valamire, amiben erősnek érzi magát. Készüljön fel, hogy öt percig beszéljen erről a témáról.
BESZÉLŐ Gondoljon valamire, amiben erősnek érzi magát. Készüljön fel, hogy öt percig beszéljen erről a témáról.	BESZÉLŐ Gondoljon valamire, amiben erősnek érzi magát. Készüljön fel, hogy öt percig beszéljen erről a témáról.

MEGFIGYELŐK

MEGFIGYELŐ Figyeljen arra, hogy a beszélő és a hallgató hogyan viselkedik és hogyan reagál a beszélgetés során. Csendben kell maradnia a teljes beszélgetés során.	MEGFIGYELŐ Figyeljen arra, hogy a beszélő és a hallgató hogyan viselkedik és hogyan reagál a beszélgetés során. Csendben kell maradnia a teljes beszélgetés során.
MEGFIGYELŐ Figyeljen arra, hogy a beszélő és a hallgató hogyan viselkedik és hogyan reagál a beszélgetés során. Csendben kell maradnia a teljes beszélgetés során.	MEGFIGYELŐ Figyeljen arra, hogy a beszélő és a hallgató hogyan viselkedik és hogyan reagál a beszélgetés során. Csendben kell maradnia a teljes beszélgetés során.
MEGFIGYELŐ Figyeljen arra, hogy a beszélő és a hallgató hogyan viselkedik és hogyan reagál a beszélgetés során. Csendben kell maradnia a teljes beszélgetés során.	MEGFIGYELŐ Figyeljen arra, hogy a beszélő és a hallgató hogyan viselkedik és hogyan reagál a beszélgetés során. Csendben kell maradnia a teljes beszélgetés során.

HALLGATÓK

HALLGATÓ Figyeljen és megfelelő időben tegyen fel releváns kérdéseket.	HALLGATÓ Szakítsa félbe és akadályozza meg a beszélőt a mondat befejezésében.
HALLGATÓ Gyakran változtasson témát.	HALLGATÓ Gyakran bókoljon a beszélőnek.
HALLGATÓ Szólja le a beszélőt.	HALLGATÓ Ne vessen, amikor a beszélő komoly.
HALLGATÓ Beszéljen mással, miközben a beszélő beszél.	HALLGATÓ Nézzon körül a szobában, és tűnjön zavartnak, miközben a beszélő beszél..
HALLGATÓ Adjon tanácsot, amire nem is kérték.	HALLGATÓ Legyen megdöbbenve vagy megsértődve azon, amit a beszélő mond.
HALLGATÓ Ne nézzon a beszélő szemébe.	HALLGATÓ Hamis figyelem színlelése, gondoljon valami másra, de próbáljon úgy kinézni, mintha hallgatná.

Segédanyag 3 – Panto Pletikosa történet

PANTO PLETIKOSA

A Copa Cabana-i Orvosi Központ várójában tizennyolcan voltak. A szoba ajtaján, amely előtt a legtöbb ember ült, volt egy tábla, amelyen ez állt: „Dr. Panto Pletikosa, pszichiáter; Pavica Marich nővér”. A váróban egy civilnek öltözött tábornok, egy férfi fekete cipőben, egy kaukázusi nő egy hároméves fekete fiúval, egy nő hajcsavarókkal, több lány és fiú, valamint egy nagy orrú férfi ült. Hirtelen gyors léptek hallatszottak a folyosón; egy jó megjelenésű, 40-es nő sétált be a váróban, akit egy nagydarab férfi követett, homlokát ráncolva. A nő beleszimatolt a levegőbe. Kopogás nélkül léptek be az orvosi rendelőbe. Kívülről kocsik és a szél süvöltése hallatszott. Ősz volt. A civilnek öltözött tábornok épp hangosan köhögött, amikor az egyik fiú a váróteremben azt hitte, hogy lövést hall. A vörös hajú 40-es nő dühösen kirentott az orvosi rendelőből, majd Dr. Pletikosa is, aki a fejét fogta. A fekete kisfiú sírni kezdett.

Segédanyag 4 – Nézőpont

KÉP 1

KÉP 2

KÉP 3

KÉP 4

Segédanyag 5 – „Én” üzenet variációk

Ön egy projekten dolgozik egy csoporttal, és az egyik tag nem végzi el a munkájukat. Emiatt többször is önnek kellett befejeznie a munkájukat.	Ön tanár. A csoportjának egyik tanulója mindig késik az óráról.
Kollégája hangos, személyes beszélgetéseket folytat telefonon, amikor dolgozni próbál.	Ön pedagógiai asszisztens. Megfigyelte iskolája egyik tanárát, és észrevette, hogy nem megfelelő humort használ az osztály tanulóival szemben.
Ön egy felnőttképzési központban dolgozik. Észrevesze, hogy egyik kollégája durva és kimért, amikor a tanulók bármit kérdeznek tőle.	Ön tanár. Az egyik tanuló olyan anekdotákkal és érdekességekkel zavarja meg az osztályt, amelyek nem kapcsolódnak az óra témájához.
Főnöke folyamatosan új munkákkal bombázza, kevés utasítást és időt adva rájuk. A túlórázás ellenére hetekkel le van maradva.	Ön tanár. A csoportja egyik tanulója nagyon türelmetlen másokkal szemben, és folyamatosan lehordja őket, ha hibát követnek el.
Több mint egy hónapja viszi munkába kollégáit. Soha nem ajánlottak pénzt a benzinköltségre.	Ön tanár. Az egyik tanuló óránként a telefonját nézi.

Segédanyag 6 – Zavaró Viselkedési Minták

Olvassa el a felsorolt zavaró magatartások típusait, és próbáljon kitalálni legalább 2 módot arra, hogy konstruktív módon reagáljon rájuk, vagy ellenkezzen velük.

INFORMÁLT (jól tájékozott, gyakran türelmetlen és hajlamos uralni a vitákat, érvelő)	SZÓRAKOZOTT (nem tud koncentrálni az aktuális kérdésekre és következtetéseket levonni)
MAKACS (előítéletes, gyakran konfliktusokba kveredik, nem tudja mikor kell leállni)	MEGTAGADJA A RÉSZVÉTELT (unatkozik / úgy érzi, hogy mindenki másnál magasabb szinten van / bizonytalannak érzi magát)
TÚL SEGÍTŐKÉSZ (gyorsan reagál, mindig megvan a válasza, elrettenthet másokat a részvételtől)	PANASZKODIK (gyakran panaszkodik, mindig gondoskodni akar)
HARSOGÓ (két konfliktusban érintett személy, ahol mindketten megpróbálják ráerőszakolni a véleményüket egymásra)	BEVON/BELEBONYOLÍT (folyamatosan kéri a véleményed - lehet, hogy provokáció, de lehet, hogy valódi érdeklődés céljából)

DUMCSIZÓS (beszélgetéseket folytat mellékesen, a témához kapcsolódva, vagy nem kapcsolódva)	NEM KIFEJEZŐ (nem tudja egyértelműen kifejezni véleményét, gondjai vannak az ötletei megfogalmazásával)
--	--

Segédanyag 7 – Szerepjáték szituációk és Értékelő kártyák

HELYZET 1

SZEREP A

Ön egy felnőttképzési központ adminisztrációjában dolgozik. Az új szemeszter éppen most kezdődött, és az előző félévhez képest megváltozott a kurzusok szokásos ütemezése. Ön személyzethiánnyal küszködik, és ez az ütemterv-változás volt az egyetlen lehetőség, amely az összes oktató és a tervezett tevékenység szempontjából is megfelelő volt. Az egyik tanuló nem elégedett az új félév tantervének változásával. Önhöz jön panaszkodni, és nagyon durván viselkedik. Egyetlen tanuló miatt azonban nem tudja megváltoztatni a személyes részvételen alapuló tanórák menetrendjét.

SZEREP B

Ön egy felnőttképzési központ tanfolyamán vesz részt. Az új félév még csak most kezdődött, és változás történt a kurzus szokásos ütemezésében az előző félévhez képest. Ön stresszes, mert az órarend változása nem felel meg a munkarendjének. Minden második héten délután dolgozik, és a tanfolyama délután van, ami azt jelenti, hogy lemaradna az órák feléről. Főnöke nem törődik a tanfolyamával, és neki csak reggel kell dolgoznia. Épp az adminisztrációs irodába érkezett, és irritálja az a tény, hogy a központ nem rugalmas, és nem kínál megoldást problémájára.

HELYZET 2

SZEREP A

Ön egy felnőttképzési központ pedagógiai asszisztense. A központ éppen most vett fel egy új tanárt az egyik általad szervezett tanfolyamra. Ön időt ad az új tanárnak, hogy hozzászokjon a helyzethez, mielőtt beülne valamelyik órájára és megfigyelné a munkáját, de már kapott néhány panaszt a tanfolyam résztvevőitől. Beült és megnézte az új tanár egyik osztályát. Észrevette, hogy nem készül fel jól az órára, folyamatosan improvizál, és nem tudja, hogyan válaszoljon a tanulók kérdéseire. Ön tudja, hogy az első benyomás nagyon fontos a felnőtt tanulók számára, és ha nem javul a tanítás minősége, akkor lemorzsolódhatnak a kurzusból. Az óra után találkozik a tanárral, hogy megpróbáljon visszajelzést kapni, és elmondja a panaszait. Döntő fontosságú, hogy fejlődjön, és több erőfeszítést fektessen a tanóráiba.

SZEREP B

Ön tanár, aki részmunkaidőben dolgozik két iskolában - egy általános iskolában és egy középiskolában. Nemrégiben felvették egy tanfolyam oktatására egy felnőttképzési központban, ami azt jelenti, hogy minden nap három különböző helyre kell utaznia a munkáért. Ezenkívül három nagyon különböző tanulótípust kell tanítania, eltérő szintű kompetenciákkal. Az utolsó pillanatban vették fel a központba, és nem volt sok ideje felkészülni a tanfolyam megkezdése előtt. Hirtelen a tanfolyamot szervező pedagógiai asszisztens azt mondja neked, hogy előzetes értesítés nélkül beülnének és megvizsgálnák a mai órát. Az óra után leülsz a pedagógiai asszisztenssel, aki negatív visszajelzéseket ad neked a tanításodról. Ön több mint 15 éves tanári tapasztalattal rendelkező szakember, és sértettnek érzi magát a munkájával kapcsolatos visszajelzés miatt.

A szerepjáték értékelése

	Jól ment	Javaslatok a változtatásra/jobbitásra
A konfliktusok és akonfliktust övező tények tisztázása		
A konfliktus okának megértése		
Egymás aktív meghallgatása		
A közös alap megtalálásán való munkálkodás		
A kölcsönösen előnyös megoldás keresése		
Asszertív kommunikáció		
A jövőre koncentrálni, nem pedig a múltra		
Elégedettség az eredménnyel és felkészült a megállapodások végrehajtására		

3. Szakasz: Osztály/csoport kezelése

3.1 Áttekintés

CÉLCSOPORT	- Felnőttképzési szakemberek, beleértve az oktatókat és a nem oktató személyzetet egyaránt
TÉMÁK	- Pozitív légkör megteremtése - Csoportdinamika és kohézió - Eligazítás és útmutatás nyújtása
TANULÁSI EREDMÉNYEK	A képzésben résztvevő képessé válik: - kellemes, nyugodt légkört teremteni - segíteni a tanulóknak megismerkedni - segíteni a tantermi szabályok fenntartásában, amelyeket a tanulók elfogadtak - egyértelmű utasításokat adni - útmutatást adni a tevékenységek elvégzéséhez - a tevékenység célját és hasznosságát bemutatni
IDŐTARTAM	6 óra: - 3x 45 perc személyes részvételen alapuló óra - 3x 45 perc online tanulás

3.2 Óraterv a személyes részvételű tanuláshoz

SZ.	IDŐTARTAM (PERC)	TARTALOM/TEVÉKENYSÉGEK	METHODS USED	RESOURCES AND MATERIALS
1	15	Titokzatos névcimké A résztvevők saját névcimkéket hoznak létre úgy, hogy hat rácsot rajzolnak papírjukra, és az egyes rácsokba rajzolják a válaszukat a következő kategóriákra: 1 – hobbi 2 – kedvenc ország 3 – hol lennél most legszívesebben 4 – házimunka, melyet nem kedvelsz 5 – kedvenc étel 6 – háziállat	csoportmunka	Toll, ceruza, filc, A4-es lapok

		Miután a résztvevők befejezték a névcímkék rajzolását, az oktató összegyűjti és összekeveri a kártyákat. A résztvevők véletlenszerűen kihúznak egy kártyát az oktatótól, elvegyülnek a szobában és kérdéseket tesznek fel (utasítást kapnak, hogy ne mutassák meg egymásnak a kártyákat), hogy megtalálják a kihúzott kártya tulajdonosát és átadják azt a megfelelő személynek.		
2	25	Bemutakozás, bemelegítő és jégtörő feladatok A tréner 4 fős csoportokat hoz létre, és arra kéri őket, hogy válaszolják meg együtt a következő kérdéseket: • Mi a különbség a bemutatkozó, bemelegítő és jégtörő tevékenységek között? • Hogyan mozgósítjuk a tanulóinkat? Mit teszünk, ha úgy látjuk, hogy fáradtak, vagy inaktívak? Milyen gyakorlatokat használunk? • Milyen (típusú) tevékenységeket használunk új tanuló csoportoknál a jég megtörésére? • Milyen tevékenységet használunk a csoport kohézió megteremtésére és megtartására? A résztvevők leírják következtetéseiket egy lapra / flipchart papírra, és megosztják ötleteiket a csoport többi tagjaival.	csoportmunka plenáris ülés	Tollak, ceruzák, filcek, A4-es lapok, flipchart papír, post-it papír
3	15	Tudunk csapatként dolgozni? A csoportok és a csoportdinamika kialakulásának bemutatása érdekében a tréner 2-3, 7-10 fős csoportokba osztja a résztvevőket.	csoportmunka plenáris ülés	Nagy lap (7-10 résztvevőnként 1db) Elegendő akadálymentes szabad

		Minden csapat kap egy nagy lapot és egy feladatot: lassan át kell fordítaniuk a lapot a másik oldalra anélkül, hogy bárki is ellépne. A tréner emlékezteti a résztvevőket, hogy nincsenek szabályok, kivéve: (1) minden csapattagnak legalább egy lábbal a lapon kell lennie és (2) nem léphetnek le a lapról. A tréner segít a résztvevőknek értékelni a tevékenységet: • Mi működött? • Milyen problémák merültek fel? • Megnevezésre került egy vezető? • Milyen vezetési stílus jelent meg? • Milyen szerepeket vettek fel a résztvevők? Mindenki jól érezte magát a szerepében? • Mennyire kommunikáltak jól? • Mit tanultak a tevékenységből?		hely legalább 2 nagy lap leterítéséhez
4	10	Elméleti előadás A tréner rövid elméleti előadást tart a csoportok kialakításáról és a csoportok típusáról.	előadás plenáris ülés	Laptop projektor/TV Előadás a 3.részhez
5	25	Rajzold le a munkádat A tréner üres papírlapokat ad ki a résztvevőknek, és felkéri őket, hogy rajzolják ki a munkájukat, beleértve a csapatuk tagjait és a csapattagok közötti kapcsolatokat. A tevékenység célja, hogy lássák az egyes résztvevőknek a munkahelyén észlelt szerepét, észrevegyék a jó csapatmunkát eredményező mintákat. 5-10 perc elteltével minden résztvevő bemutatja és elmagyarázza rajzát a csoport többi tagjának egy plenáris ülésen. Az tréner megkérdezi őket, mennyire érzik jól magukat a	plenáris ülés	ceruzák, tollak, filcek, A4-es lapok

		szerepükben, és milyen típusú csoportdinamikát alkalmaz a csapatuk.		
		Kávészünet		
6	20	A visszajelzések fontossága A tréner arra kér 3 önkéntest, hogy menjenek ki a szobából. A csoport többi tagját arra kérjük, hogy segítsék az oktatót a különböző típusú visszajelzések hatásának bemutatásában - nincs visszajelzés, csak negatív visszajelzés és csak pozitív visszajelzés. A csoport ezután véletlenszerűen utat alakít ki a helyiségen keresztül, amely alapján az önkénteseknek követniük kell - „új munkájukat”. Az önkénteseket egyenként hívják be a szobába. Minden önkéntes behívása előtt a tréner felkéri a résztvevőket, hogy becsüljék meg, mennyi időbe telik az önkénteseknek az útvonal teljesítése. Emlékezteti őket az utasítások betartására - nem szabad visszajelzést és útmutatást adniuk az első személynek, csak negatív visszajelzést adhatnak a második résztvevőnek (javítsák ki őket / csak akkor beszéljenek velük, ha hibát követnek el), a harmadiknak pedig csak pozitívat (csak akkor adjanak biztatást, ha a helyes úton maradnak). Végül a tréner megkérdezi a résztvevőket: • Milyen hatással van a teljesítményre a nem létező / gyakran negatív / gyakran pozitív visszajelzés? A tréner segít a résztvevőknek felismerni, hogy a semleges vagy megítélés nélküli visszajelzés segít másoknak önállóbbá és motiválttá válni.	csoportmunka plenáris ülés	Tábla / flipchart Szabad tér a mozgáshoz
7	10	Aknamező	csoportmunka plenáris ülés	Akadályként használható tárgyak

		A tréner és a résztvevők bútorokat és tárgyakat raknak szét a szobában a tevékenység megkezdése előtt. A tréner párba állítja a résztvevőket, és megkéri őket, hogy álljanak a szoba egyik végébe. Minden párból egy embernek be kell kötnie a szemét. A látó embereknek végig kell vezetniük partnereiket a szobában, és utasításokat kell adniuk az akadályok elkerülése érdekében. Amikor minden csapat eléri a terem másik oldalát, a partnereknek szerepet kell cserélni, majd meg kell ismételniük a gyakorlatot. Az oktató segít a résztvevőknek kielemezni a tevékenységet: • Hogyan kellett a résztvevőknek másképp kommunikálniuk partnereik irányításához?		(könyvek, kulacsok, székek stb.) Szabad hely a mozgáshoz
8	15	Értékelés és zárás A tréner lezárja a műhelyt, és felkéri a résztvevőket, hogy soroljanak fel 3 kulcsszót a műhely során tanultakról, majd osszák meg őket a többi résztvevővel, elmagyarázva, miért találták fontosnak ezt a 3 legfontosabb tanulságot. Csoportos beszélgetésre kerül sor. A résztvevők kitöltik önértékelési kérdőívet a 3. szakaszhoz.	plenáris ülés	Az önértékelési kérdőívek másolatai

4. Fejezet: A tanulók bevonása

4.1 Áttekintés

CÉLCSOPORT	- Felnőttképzési szakemberek és tanárok/trénerek
TÉMÁK	A témákat a következők alapján vitatják meg: a tanulók tapasztalatainak értékelése, a tanulói érdeklődés felkeltésének lehetőségei, a tanulók aktivizálása és motiválása a tanulási folyamat során - Érdeklődés felkeltése - Aktív tanulói részvétel - A tanuló célorientáltsága és kitartása - A tanuló önbizalma és tanulói autonómiája
TANULÁSI EREDMÉNYEK	A képzésben résztvevő képessé válik: - segíteni a tanulóknak a tanuláshoz szükséges reális elvárások és célok kialakításában - olyan feladatokat készíteni, amelyek elég kihívást jelentenek a tanulók bevonására, de nem haladják meg a tanulók kompetenciáját - pozitív visszajelzést és értékelést adni a tanulóknak - ügyelni arra, hogy a tanulók rendszeresen tapasztalják meg a sikert - ösztönözni a tanulók kérdéseit és egyéb hozzászólásait - megosztani a tanulási folyamat megszervezésének felelősségét a tanulókkal
IDŐTARTAM	14 óra: - 7 x45 perc személyes részvételen alapuló óra - 7x45 perc online tanulás

4.2 Óraterv a személyes részvételű tanuláshoz

N.	DURATION (MINUTES)	CONTENT/ACTIVITIES	METHODS USED	RESOURCES AND MATERIALS
1	90	Érdeklődés felkeltése Az oktató köszönti a résztvevőket, és strukturált előadás segítségével írja le a témákat, melyet kérdések és válaszok követnek (20+ 10 perc) A résztvevők megvitatják a felmerülőkérdéseket és válaszokat keresnek: A tréner beállítja a csoportmunka színterét (15 perc), hogy megvitassa a téma egyes sajátos szempontjait, pl.:	előadás csoportmunka beszélgetés	Ajánlott olvasmányok Youtube videók: 4 lépés a tanulók bevonásához- https://www.youtube.com/watch?v=t2CAk7QjMKM CEDEFOP – A felnőtt tanulás támogatása - https://www.cedefop.europa.eu/en/what-we-do/working-with-adult-learners

		• Az érdeklődés felkeltésének eszközei - Miért jó / releváns a tanulás számomra? • A felnőttek tanulásához vezető kommunikáció és cselekvés. • A tanulásban való részvétel választási lehetőségei és korlátai - Gondolatok a hozzáférés, a befogadás és az egyenlőtlenségek kérdéseiről. • Miért akarjuk megtanítani a felnőtteket / segíteni a felnőtteket a hatékony tanulásban? • Hogyan segíthetünk a felnőtteknek felismerni a tanulás hasznosságát? • Miért kell figyelembe vennünk a tanulóközpontú megközelítés előnyeit? A felmerülő ötletek, gondolatok és kérdések alapján a tréner arra készíti a résztvevőket, hogy a kihívást jelentő szempontokról alkotott gondolataikat a tanulók bevonását célzó lépésekre helyezték át (25 perc). Ebben a tekintetben a tréner megkönnyíti, hogy a résztvevők összekapcsolják gondolkodásukat az elkötelezettség, az érdeklődés felkeltése, a tanulási igények, a részvétel és a befogadás kérdéseivel. Ezért a résztvevők max. 3-5 fős csoportokat alkotnak, hogy megvitassák a szekcióban felmerülő témákat World-Café formátumban (a résztvevők asztalról asztalra járva a 4-5 korábban meghatározott témát vitatják meg) A vita alapján a tréner megfogalmazza a következtetéseket és összegyűjti az ajánlásokat az egyes asztaloktól (20 perc). A tréner feljegyzi a főbb pontokat egy táblán / flipcharton / PPT dián!		europea.eu/files/9099_en.pdf A GEM 2020 jelentés hatása a befogadásról és az oktatásról: https://en.unesco.org/gem-report/report/2020/inclusion
2	90	Aktív tanulói részvétel	előadás csoportmunka	Ajánlott olvasmányok Youtube videók:

	A tréner köszönti a résztvevőket, és strukturált előadás segítségével írja le a témákat, melyet kérdések és válaszok követnek (20+ 10 perc) A résztvevők megvitatják a részvétel egyes szempontjait az 1. szakaszban kifejlesztett ismeretek és készségek alapján: Az oktató beállítja a csoportmunka színterét (20 perc), hogy megvitassák a téma egyes sajátos szempontjait, pl.: • A felnőttoktatásban való aktív részvétel mozgatórugói; • Speciális eszközök a felnőttkori tanulásban való aktív részvétel elősegítésére - párbeszéd, játékok és szerepjátékok, csoportfoglalkozások személyközpontú folyamatok révén a tanításban és a tanulásban; • A problémaközpontú tanulás dimenziói, reflektív és kritikus gondolkodással; • Gyakorlat és/vagy tanulási tapasztalat; • A tanulás tematizálása a tanulók érdeklődése és problémái alapján; • Mi a közösség / hely kihatása? (pl. Tanuló városok, régiók és tanuló közösségek) A fenti kérdések alapján az oktató megkéri a résztvevőket, hogy alkossanak párokat és elmélkedjenek a tanulók bevonásának kihívást jelentő aspektusain. (20 perc). Ebben a tekintetben az oktató felkéri a résztvevőket, hogy azonosítsanak legalább 2-3 olyan valós helyzetet / kérdést, amelyek befolyásolhatják a felnőtt tanulók részvételét a kérdések tartalmát / formátumát, helyét és módszereit illetően, mint pl.: ➤ Mik a felnőttoktatásban való részvétel fő okai?	beszélgetés	Felnőtt tanulók elérése - https://www.youtube.com/watch?v=ALWb191DFXY https://epale.ec.europa.eu/en/blog/how-engage-adult-learners https://epale.ec.europa.eu/en/themes/community-learning Tanuló városok: https://uil.unesco.org/lifelong-learning/learning-cities
--	---	--------------------	---

		➤ Mit gondol, mik a felnőttkori tanulás legfőbb akadályai? ➤ Mit gondol, hogyan lehet az érdeklődést felnőtt tanulók esetén aktív részvétellé alakítani? ➤ Hogyan segíthetik a tájékoztatás és a közösségi alapú ellátás a hozzáférés és a méltányosság megvalósítását? A vita alapján az oktató megfogalmazza a következtetéseket és összegyűjti az ajánlásokat flipchart, tábla vagy PPT használatával (20 perc)		
3	90	A tanuló célorientáltsága és kitartása Az oktató köszönti a résztvevőket, és strukturált előadás segítségével írja le a témákat, melyet kérdések és válaszok követnek (20+ 10 perc) A résztvevők megvitatják a tanulási környezet és más külső tényezők hatását, pl. közösségi támogatás, a tanulásban való részvétel elismerése és az egyéni és közösségi készségek és kompetenciák minőségi fejlesztése révén elérhető változások hangsúlyozása. Az oktató beállítja a csoportmunka színterét (25 perc), hogy megvitassák a téma egyes sajátos szempontjait pl.: • Az elkötelezettség összekapcsolása a tanulási eredményekkel és a célokkal; • Támogatás és visszacsatolás a tanulás során, a kitartás erősítése érdekében; • A felnőtt és a közösségi tanulás nyilvános elismerésének akadályai és lehetőségei; • Kapcsolatok a társadalmi érdekek (állampolgári szempontok) és a gazdasági előnyök	előadás csoportmunka beszélgetés	GRALE4 - 4. globális jelentés a felnőttkori tanulásról és oktatásról: senkit se hagyjunk magára: részvétel, méltányosság és befogadás https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000372274 https://www.dvv-international.de/en/adult-education-and-development/editions/aed-842017-inclusion-and-diversity https://epale.ec.europa.eu/en/themes/community-learning

		(foglalkoztathatóság) között, mint meghatározó tényezők; A tanulás hangsúlyozása az befogadó oktatás révén - az oktatók felelősségei. A felmerülő témák alapján az oktató arra ösztönzi a résztvevőket, hogy a felmerülő szempontokat beleszőjék a tanulók bevonásának javasolt cselekvéseibe max. 3-5 fős kiscsoportokban, ezzel azonosítja a kitartás kihívást jelentő témáit, és összekapcsolja a felnőtt tanulók releváns célcsoportjaival / kiszolgáltatott csoportjaival (20 perc). Az egyes csoportok rövid visszajelzéseinek összegyűjtésével az oktató megfogalmazza a következtetéseket és az ajánlásokat flipchart, tábla vagy PPT használatával (15 perc) A visszajelzések alapján az oktató megfogalmazza a következtetéseket és összegyűjti az ajánlásokat flipchart, tábla vagy PPT használatával (15 perc).		
4	90	A tanuló önbizalma és tanulói autonómiája Az oktató köszönti a résztvevőket, és strukturált előadás segítségével írja le a témákat, melyet kérdések és válaszok követnek (20+ 10 perc) Ez a témakör két egymással összefüggő aspektusával segít megérteni és felismerni a sikeres tanulás alapvető feltételeit, amelyek a felnőttképzésbe való bevonódáshoz és részvételhez vezetnek és megmaradnak. A tréner beállítja a csoportmunka színterét (25 perc), hogy megvitathassák a téma egyes sajátos szempontjait, pl.: - A tanulás autonómiája és intimitása; - Oktatási célok találkozása a tanulók elvárásaival; - A párbeszéd erősítése a pedagógus és a tanulók között (freirei megközelítés);	előadás csoportmunka vita	Bélanger's book on self-construction and social transformation: https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000244440 On Freire: https://infed.org/mobi/?s=freire https://www.dvv-international.de/en/adult-education-and-development/editions/aed-852018-role-and-impact-of-adult-education

		- A felnőttekkel való tanulás előtérbe helyezése a felnőttek tanítása helyett; - Kritikus gondolkodás és reflexiók igénye / elvárása a tanulóktól; - Az önálló tanulás hatása. A felmerülő ötletek alapján a tréner két csoportra osztja a résztvevőket, az egyik csoport témája az autonómia megvitatása a tanulásban, a másiké pedig a kritikus gondolkodás megvitatása (20 perc). A tréner leszűri a következtetéseket és javaslatokat tesz a két csoportban kialakított álláspontok alapján, flipchart / tábla / PPT használatával (15 perc)		
--	--	---	--	--

5. Fejezet: Digitális eszközök a felnőttképzésben

5.1 Áttekintés

CÉLCSOPORT	- Felnőttképzési szakemberek, beleértve az oktató és a nem oktató személyzetet egyaránt - Bár az eszközöket elsősorban tantermi környezetre szánták, az osztálytermen kívül is használhatók
TÉMÁK	- A digitális eszközök integrálása a munkába, az oktatásba és a tanulásba - A megfelelő eszközök kiválasztása a tanulási eredmények és a tanuló profilja szerint
TANULÁSI EREDMÉNYEK	A képzésben résztvevő képessé válik: - oktatási tevékenységeket digitális eszközök segítségével tervezni, szervezni és végezni - ösztönözni a tanulókat a tanulási platformok használatára a tanítás során - értékelni a tanulás és a tanítás folyamatát digitális eszközök segítségével - online tanulási források és platformok felhasználásával javítani a tanulók kompetenciáit, hogy tanácsokat kérjenek és kapcsolatba lépjenek a felnőttoktatási szektor más szakembereivel
IDŐTARTAM	10 óra: 5x45 perc személyes részvételen alapuló óra 5x45 perc online tanulás

5.2 Óraterv a személyes részvételen alapuló órához

N.	IDŐTARTAM (PERC)	TARTALOM/TEVÉKENYSÉG	HASZNÁLT MÓDSZER	ERŐFORRÁSPK ÉS ANYAGOK
1	5	Bevezetés - a tréner üdvözlí a résztvevőket, bemutatkozik és bemutatja az 5 órás workshop témáit	plenáris ülés, előadás	Laptop projektor/TV előadás
2	15	Hol állsz? - A tréner felolvassa a digitális eszközök / platformok oktatásban való használatáról szóló állításokat, a résztvevők jelzik, hogy egyetérteneke az állításokkal, vagy sem azáltal, hogy egy papír elé/alá állnak, és azt mondják, hogy IGEN, NEM vagy TALÁN (az osztálytermen belül vagy kívül felfüggesztett lapnál), és indokolják választásukat. Míg a résztvevők egyik csoportja a választását indokolja, a másik meghallgatja és ellenérveket készít. Állítások listája: 1 Inkább a személyes jelenlétet igénylő továbbképző tanfolyamokat részesítem előnyben, mint az online kurzusokat. 2 Az informatika integrálása a tanításba időigényes. 3 Az oktatójátékok javítják a diákok teljesítményét. 4 A technológia kevésbé jelentős, mint a hagyományos tanulás. 5 Online formátumban oktatott tanfolyamok csak minimális hallgatói elkötelezettséget eredményeznek. A rendelkezésre álló időtől és a résztvevők válaszainak hosszától függően az oktató csak a megadott állítások egy részét vagy egészét használja.	plenáris, beszélgetés	Szabad hely a mozgáshoz, papírdarabok: IGEN, NEM és TALÁN, szalag, ragasztó vagy rajzszög
3	15	Kompetencia fa - A résztvevők kiválasztják, hogy a kiadványban látható diagram melyik ábrázolása képviseli őket (az, amely megfelel a digitális kompetencia	plenáris ülés, beszélgetés	Kompetencia fa - Jegyzet Tollak, ceruzák

		sztintjüknek, és mennyire érzik magabiztosnak magukat a digitális eszközök használatában) - színezzék / satírozzák be. A résztvevők megmutatják diagramjukat, és elmagyarázzák a választásukat a többieknek. A tréner kezdi. A tréner meghallgatja a beszámolókat, hozzáfűzi a véleményét és a végén röviden összefoglalja.		
4	30	Társ-ajánlások - A résztvevők csoportokban vagy párokban írják le az IKT-eszközöket és platformokat, amelyeket (rendszeresen) használnak munkájukban és a tanításban. Eldöntik, hogy melyik 3-at ajánlanának másoknak és miért, ezt leírják egy papírra (A4, poszter vagy flipchart papír), és bemutatják a többi résztvevőnek. Minden pár /csoport a következő témák egyikét kapja meg: - osztály /tanfolyam menedzsment - vetélkedők / értékelés - előadások - visszacsatolás - tartalom létrehozása /multimédia - marketing Egy csoport vagy pár megbeszélhet egy vagy több témát; az oktató kijelölhet minden témát, vagy csak néhányat a résztvevők számára. Az oktató ellenőrzi, hogy milyen eszközök / platformok újak a többi résztvevő számára, és melyeket szeretnék mélyebben megismerni.	csoportmunka beszélgetés	A4-es lap, flipchart papír, filcek, tollak, ceruzák
5	25	Az eszköz kiválasztásának kritériumai Párban vagy csoportban a résztvevők megbeszélnek és leírják azokat a szempontokat /tényezőket, amelyeket figyelembe vesznek, amikor megtervezik, milyen eszközöket használnak munkájuk / tanításuk során.	csoportmunka beszélgetés	Tollak és jegyeteléshez való anyagok (papírok, post-itek) Tábla vagy flipchart Filcek

		(Lehetséges variáció: a résztvevők szempontokat írnak fel kisebb papírdarabokra vagy post-it jegyzetekre, mindegyiket külön darabra). Miután a résztvevők befejezték listáírást (vagy a megadott idő lejárt), a tréner felteszi az eszköz kiválasztásához általában használt fő kérdéseket: KI? MIÉRT? MIKOR? HOL? MILYEN CÉLRA? MIT? HOGYAN? A résztvevők felolvassák a szempontjaikat, és elmondják, hogy azok szerintük melyik kategóriába tartoznak- az oktató leírja, vagy odaragasztja a papírt a megfelelő kategória alá. A tréner összefoglalja, hogy nincs egy mindenki számára megfelelő megoldás, mivel számos tényező befolyásolja egy adott eszköz használatát. Az oktató kiosztja a jegyzetet, mely emlékeztetőül tartalmazza az összes kategóriát.		Jegyzet a kritériumokról
	15	Kávészünet		
6	25	Nearpod A tréner arra kéri a résztvevőket, hogy osszák meg, milyen prezentációs eszközöket használnak, miért és mit szeretnek/ nem szeretnek bennük. Az oktató bemutatja a Nearpod-ot, és bemutatja főbb jellemzőit: - hogyan készítsen prezentációt (töltsön fel meglévő PowerPoint-ot / képet vagy hozzon létre új diát) - diák típusai (tartalmi diák, tevékenységi diák) - hogyan kezdjünk el egy prezentációt a tanulókkal - a tanuló bevonásának lehetőségei (tevékenységi diák)	plenáris ülés, előadás	Tollak és jegyeteléshez való anyagok laptop projektor/TV

		- korlátozások az ingyenes verzióban A tréner arra kéri a résztvevőket, hogy magyarázzák el, mikor /mire használnák a Nearpod-ot.		
7	35	QR kódok Bemutató (választható) - A résztvevők kipróbálják a QR-kóddal kapcsolatos tevékenységeket a tanuló szemszögéből. A résztvevők QR-kóddolvasót töltenek le a telefonjukra. Az oktató párba állítja a résztvevőket, a résztvevők körbe járnak az osztályteremben / vagy azon kívül és beolvassák a falakon elhelyezett kódokat. A résztvevők a kérdésekre választ keresnek a jegyzetben (a kérdéseket össze kell egyeztetniük a válaszokkal, azaz a QR-kód tartalmát a kérdőívben szereplő kérdéssel) - az egyik ember felírja a választ, a másik beolvassa a kódot, és felolvassa a kódba ágyazott tartalmat. Miután mindenki végzett, az oktató a csoporttal ellenőrzi a válaszokat. Magyarázat és reflexió - Az oktató bemutatja, mi ágyazható be egy QR-kódba és két felhasználóbarát oldalt mutat (www.qr-code-generator.com, www.qrinfopoint.com) A résztvevők a következő kérdéseket vitatják meg (plenáris vagy páros munka keretében): Milyen problémák merülhetnek fel a QR-kódok használatával kapcsolatban? Hogyan oldanád meg őket? Milyen módszereket használtunk? Milyen tanulási stílusokat vettünk figyelembe? Milyen tevékenységeket végezhetnénk QR-kódokkal (figyelembe véve, hogy mi ágyazható be a kódba)? Az oktató egy plenáris megbeszélésen ellenőrzi a résztvevők véleményét	csoportmunka plenáris ülés, előadás	Internet (összük meg a hálózat nevét és jelszavát a résztvevőkkel) résztvevők okostelefonjai, QR –kód jegyzet 3-5

8	30	Quizizz Bemutató (opcionális) A tréner elindít egy Quizizz quizt, a résztvevők csatlakoznak a képernyőn lévő hozzáférési kódon keresztül, és válaszolnak a kérdésekre. Magyarázat és reflexió A tréner és a résztvevők áttekintik az eredményeket (mely kérdések voltak nehézek, könnyűek stb., melyek a helyes válaszok, mik a statisztikák) A tréner elmagyarázza, hogyan lehet kérdéseket felvenni (teleportálni vagy újat létrehozni), és elindítani a mentett kvízt. A tréner arra kéri a résztvevőket, hogy kritikusan értékeljék az eszközt: Melyek az eszköz használatának hátrányai? Hogyan tudjuk átverni? Mit kínál ez az eszköz, amit mások nem? Mire használná?	Egyéni munka, plenáris, előadás	Laptop Laptop Projektor/TV internet, eszközök a résztvevők számára (számítógép, tablet vagy okostelefon – a résztvevők használhatják saját okostelefonjaikat) Quizizz (ez vagy bármely másik)
9	20	Edpuzzle Bemutató (opcionális) A résztvevők rövid Edpuzzle tevékenységet végeznek (csatlakoznak egy nyílt osztályhoz, élőznek, megnéznék egy videót és válaszolnak a videóba ágyazott kérdésekre) Magyarázat és elmélkedés A tréner elmagyarázza, hogyan lehet tevékenységeket / videókat keresni az Edpuzzle-ban, hogyan kell levágni egy videót, hogyan lehet kérdéseket felvenni egy videóban, és hogyan lehet videót hozzárendelni egy nyitott osztályhoz és élőzni. A tréner arra kéri a résztvevőket, hogy kritikusan értékeljék az eszközt: Mikor használjuk ezt az eszközt? A lecke melyik részében? Mi célból? Mit gyakorolhatunk vele?	Egyéni munka, plenáris, előadás	Laptop Projektor/TV internet, eszközök a résztvevők számára (számítógép, tablet vagy okostelefon – a résztvevők használhatják saját okostelefonjaikat) Edpuzzle (ez vagy bármely másik)
	15	Kávészünet		

10	30	Mikrotanítás Csoportokban vagy párokban a résztvevőknek ki kell választaniuk egy témát és az elvárt eredményeket, és létre kell hozniuk egy 10/15 perces oktatási tevékenységet digitális eszközök segítségével. Miután befejezték, minden pár / csoport bemutatja ötletét a többi résztvevő előtt. A tréner visszajelzést ad.	csoportmunka plenáris	Tollak és jegyzeteléshez való eszközök
11	15	Értékelés és zárás A tréner lezárja a workshopot, és megkéri a résztvevőket, hogy soroljanak fel 3 kulcsszót a műhely során tanultakból, majd osszák meg őket a többi résztvevővel, elmagyarázva, miért találták fontosnak ezt a 3 legfontosabb tanulságot. Csoportos beszélgetésre kerül sor. A résztvevők kitöltik az 5. Szakasz önértékelési kérdőívét.	plenáris	Az önértékelési kérdőív másolatai

1. Jegyzet – Kompetencia fa

2. Jegyzet – Az eszköz kiválasztásának szempontjai

Ki? Kik a résztvevők? Mennyit tudnak már a témáról? Milyen a korosztályok, nemek szerinti bontás, milyen kulturális összetétel és hierarchiák vannak a munkahelyen?

Miért? Mi a tanulás általános célja? Mit akarnak megtanulni a résztvevők? Önként vesznek részt a képzésen?

Mikor? Mennyi idő áll rendelkezésre a képzésre? Vannak-e munka jellegéből fakadó, vagy az évszakhoz kapcsolódó időkorlátok?

Hol? Hol tartják a képzést? Bent vagy kívül? Milyen eszközök állnak rendelkezésre?

Miért? Melyek a képzés céljai? Mire lesznek képesek a résztvevők a képzés után?

Mit? Mit fognak konkrétan megtanulni a résztvevők? Milyen új ismereteket, készségeket és attitűdöket szeretne fejleszteni?

Hogyan? Milyen tanulási tevékenységeket folytatnak a résztvevők a tartalom elsajátítása érdekében? Mik a képzés lépései? Hogyan fogja értékelni a képzést?

3. Jegyzet – QR Kvíz kódok

(Készíts interaktív előadásokat kvízeket.)

(Tanulókártyák készítése.)

(Digitális lábnyom)

(Kahoot)

(.edu)

(EDpuzzle)

(Információ, kommunikáció, tartalom
létrehozása, biztonság és problémamegoldás.)

(Lehetővé teszi, hogy mások – nem
kereskedelmi szempontból – remixeljenek,
módosítsák és továbbfejlesszék)

4. Jegyzet – QR kvízkérdések

1. Ezt az eszközt erre is lehet használni:

2. Ezt az eszközt erre is lehet használni:

Quizlet

3. Melyik eszköz használható vetélkedők, beszélgetések vagy felmérések kezelésére?

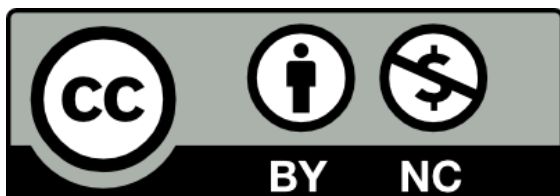
4. Melyik eszközzel lehet kérdéseket, megjegyzéseket és magyarázatokat beilleszteni a videókba ?

5. Hogy hívjuk az Internet használata során létrehozott adatok nyomát (a meglátogatott webhelyeket, az általunk küldött e-maileket és az online szolgáltatásokhoz benyújtott információkat)?

6. Melyik domain nevet használják kizárólag oktatási intézmények számára?

7. Melyek a digitális kompetencia kulcsfontosságú területei?

8. Mire tesz alkalmassá ez a licenc?

5. Jegyzez – QR Kvíz megoldások

1. Ezt az eszközt erre is lehet használni:

A) interaktív előadások és kérdőívek készítésére

2. Ezt az eszközt erre is lehet használni:

Quizlet

B) tanulókártyák készítésére.

3. Melyik eszköz használható vetélkedők, beszélgetések vagy felmérések kezelésére?

C) Kahoot

4. Melyik eszközzel lehet kérdéseket, megjegyzéseket és magyarázatokat beilleszteni a videókba ?

D) EDpuzzle

5. Hogy hívjuk az Internet használata során létrehozott adatok nyomát (a meglátogatott webhelyeket, az általunk küldött e-maileket és az online szolgáltatásokhoz benyújtott információkat)?

E) digitális lábnyom

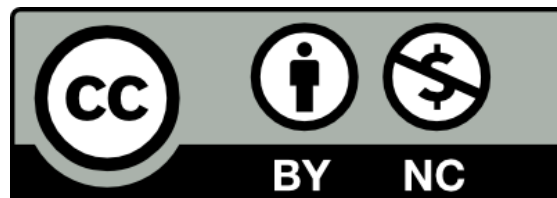
6. Melyik domain nevet használják kizárólag oktatási intézmények számára?

F) .edu

7. Melyek a digitális kompetencia kulcsfontosságú területei?

G) Információ, kommunikáció, tartalom létrehozása, biztonság és problémamegoldás.

8. Mire tesz alkalmassá ez a licenc?

H) Lehetővé teszi, hogy mások – nem kereskedelmi szempontból – remixeljenek, módosítsák és továbbfejlesszék

6.Szakasz: Marketing a felnőttoktatásban

6.1 Áttekintés

CÉLCSOPORTOK	- Felnőttképzési szakemberek, beleértve az oktató és a nem oktató személyzetet egyaránt
TÉMÁK	- marketing és marketing mix az oktatási intézmények számára - digitális eszközök használata az oktatási termékek marketingjében
TANULÁSI EREDMÉNYEK	A képzésben résztvevő képessé válik: - megérteni a marketing fontosságát az oktatási szektorban - megérteni a marketing mix lényegét (termék, ár, promóció, hely, emberek), és használni ezt az eszközt egy oktatási intézményben - felfedezni és meghatározni egy oktatási termék piaci szegmensét, pl: egy kurzus megtervezése kapcsán - oktatási terméket megtervezni és fejleszteni, valamint funkcióját meghatározni a célpiac szegmens igényeinek megfelelően - digitális eszközök (pl. Canva grafikus eszköz, közösségi hálózatok) használni oktatási termékek marketingjében
IDŐTARTAM	10 óra: - 5x45 perc személyes jelenlétben alapuló óra - 5x 45 perc online tanóra

6.2 Óraterv a személyes jelenlétben alapuló órához

N.	IDŐTARTAM (PERC)	TARTALOM/TEVÉKENYSÉGEK	MÓDSZEREK	FORRÁSOK ÉS ANYAGOK
1	10	Bevezetés - az oktató a 6. szakaszban köszönti a résztvevőket. Bemutatja a képzési program ezen részének témáit és tanulási eredményeit.	plenáris ülés, előadás	Laptop projektor Előadás, melynek címe: „6.Szakasz – Marketing a felnőttoktatásban“
2	45	Marketing a felnőttoktatásban Kétfős csoportokban dolgoznak. Minden csoport feladata, hogy érthető választ találjon két kérdésre az Internet segítségével: Mi a marketing? Miért fontos a marketing az oktatási intézmények számára?	Csoportmunka vita	A diákoknak internetre csatlakozt laptopokkal vagy mobiltelefonokkal kell rendelkezniük, projektor Videó: például – bevezetés a marketingbe

		A tréner ezután összefoglalja a résztvevők által ismertetett legfontosabb és legérdekesebb véleményeket. Az oktató a YouTube-ról megmutat néhány a marketinget definiáló videót. https://www.youtube.com/watch?v=i1xz5Kv-7VY Ha a képzési program résztvevői nem értenek angolul, akkor hasonló videókat találhatunk más nyelven.		https://www.youtube.com/watch?v=i1xz5Kv-7VY
3	35	Marketing mix – 5P Product (termék), Price (ár), Promotion (promóció), Place (hely), People (emberek) A tréner bemutatja a marketing 5P-jét, mint olyan modellt, amely segít az oktatási intézményeknek meghatározni az ügyfeleknek szóló ajánlatot a termék, az ár, a promóció, a hely és az emberek szempontjából, hogy az ajánlat megfeleljen az adott ügyfél igényeinek, szükségleteinek. Az elején az oktató egy, vagy két rövid videót mutathat meg a résztvevőknek a marketingmix egyszerű magyarázatával. Ezután a tréner bemutatja a marketingmix egyes elemeit, és megbeszéli a hallgatókkal, hogy a marketingmix ezen elemei milyen szerepet játszanak az oktatásban. Az oktató a „6. szakasz - Marketing a felnőttképzésben” címet viselő előadást használja.	előadás vita	„6. szakasz - Marketing a felnőttképzésben” címet viselő előadás A diákoknak internetre csatlakozt laptopokkal vagy mobiltelefonokkal kell rendelkezniük Projektor Videó: például –A marketing 5 P-je https://www.youtube.com/watch?v=ofk6c3oajig Videó: például - A Marketing Mix 4 P-je egyszerűen https://www.youtube.com/watch?v=Mco8vBAwOmA
	15	Kávészünet		
4	5	A résztvevők a 6. szakasz következő részeiben gyakorolják, hogyan lehet vonzó oktatási terméket létrehozni - oktatási tanfolyamot egy adott piaci szegmens számára. A tréner a következő rövid történetet meséli el a résztvevőknek Mónikáról: Mónika tanárként	cselekvés általi tanulás csoportmu nka	Flipchart

		dolgozik egy felnőttképzési központban. Nemrég egy külföldi buszos utazáson vett részt. Sok 40 évnél idősebb ember is utazott a buszon. A mellette ülő hölgygel az utazásról beszélgetett. A hölgy elmondta neki, hogy imád utazni, de csak ritkán jár külföldre, mert nem beszél angolul. Azt mondta, hogy nem akar kínos helyzetekbe kerülni, amelyek abból adódnak, hogy külföldön nem képes angolul válaszolni az alapvető helyzetekben. Monika megkérdezte a hölgyet, miért nem jár angol nyelvtanfolyamra. A hölgy elmondta, hogy már két angol tanfolyamot is elvégzett, de ez túl sok volt számára. Túl sok nyelvtan és olyan szókincs, amire nincs szüksége a külföldi nyaralásnál. Mónika elgondolkodott rajta, és úgy döntött, hogy létrehoz egy „Alap angol a külföldi nyaraláshoz” című képzést. A tréner felírja a papírra: termék – képzési kurzus ALAP ANGOL A KÜLFÖLDI NYARALÁSHOZ		
5	65	Hogyan határozható meg egy oktatási kurzus célpiaca? A résztvevők első feladata a célcsoport meghatározása a piacon. Kik a potenciális vásárlói Mónika oktatási tanfolyamának? A tréner a flipcharton írja: Célpiaci szegmens - Kik a potenciális vásárlói ALAP ANGOL A KÜLFÖLDI NYARALÁSHOZ című oktatási tanfolyamunknak? A tréner hangsúlyozni fogja, hogy nem elég egyszerűen azt mondani, hogy célcsoportunk olyan felnőtt, mint a hölgy a buszról; képesnek kell lennünk válaszolni más kérdésekre is, beleértve: 1. Milyen életminőségbeli javulást várnak a potenciális vásárlók az oktatási tanfolyam elvégzésétől? = Milyen igényeik vannak? 2. Milyen konkrét tanfolyamot keresnek? = Milyen oktatási tanfolyamok fontosak valószínűleg a célcsoportunk számára - hossza, nehézsége, milyen legyen az oktató, heti hány óra, milyen típusú oktatás? 3. Milyen tanulási formát preferálnak (tanteremben, online vagy vegyes tanulás)? 4. Hány évesek a célcsoport tagjai? 5. Mi a jelenlegi angol nyelvtudásuk szintje? 6. Honnan származnak?	cselekvés általi tanulás, csoportmu nka	Flipchart

		7. Hol találhatjuk meg őket? = Például: milyen közösségi médiában érhetjük el őket a promóciókkal? 8. Milyen szempontok alapján választják azt a tanfolyamot, amelyen részt vesznek? = Ár, a tanfolyam minősége, az oktatási intézmény minősége és hírneve, megszerzett bizonyítvány, vélemények az interneten, ismerősök ajánlásai stb. A résztvevők választ keresnek a trénerrel a fenti kérdésekre, és jegyzeteket készítenek a flipcharton. Ha nem tudják a választ, akkor közvetlenül megkérdezhetik a célcsoportokat. Felhívhatják a célcsoportba potenciálisan tartozó szülőket, rokonokat, barátokat, és kikérhetik tőlük a véleményüket. Semmi sem jobb, mint a közvetlen kommunikáció a potenciális ügyfelekkel! A tréner felakaszthatja a flipchart lapokat, jegyzeteket a terem falára.		
6	20	Termékünk célcsoportja - összefoglaló. Az oktató a résztvevőkkel együtt kiválasztja a célcsoport legfontosabb jellemzőit, amelyekhez tanfolyamunknak idomulnia kell. Az oktató ezeket a tulajdonságokat pirossal jelöli a flipchart lapokon. A tréner megköszöni a résztvevők együttműködését és ötleteit, és tájékoztatja őket arról, hogy a kávészünet után elkészítik a „terméket”. Meghatározzák a kurzus formáját és jellemzőit, hogy megfeleljenek a azonosított és leírt célcsoport igényeknek.	cselekvés általi tanulás, csoportmu nka, összegzés	Flipchart
	15	Kávészünet		
7	35	Termékünk és jellemzői. A résztvevők feladata az oktatási termék- a nyelvtanfolyam - ismertetése. Ennek a tanfolyamnak meg kell felelnie a leírt célcsoport igényeknek. A tanfolyam címe: ALAPSZINTŰ ANGOL A KÜLFÖLDI NYARALÁSHOZ Tökéletes ez a cím, esetleg a résztvevők javasolhassanak jobb címet? A tanfolyam terjedelme órákban: Mit javasolnak a résztvevők?	cselekvés általi tanulás, csoportmu nka	Flipchart

		Tanítási napok és napi idő: Mit javasolnak a résztvevők? Tanulási forma (tanteremben, online vagy vegyesen). Mit javasolnak a résztvevők? Milyen ismereteket szereznek a résztvevők: Hány angol szót tanulnak meg a hallgatók? Hány kifejezést tanulnak meg a tanfolyam során? Mit javasolnak a résztvevők? Milyen készségeket tanulnak meg a résztvevők: A résztvevőknek ki kell választaniuk néhányat a listából, és hozzá kell adniuk még többet, például: A tanfolyam elvégzése után a hallgató: • Kezelen tud olyan helyzeteket, amikor idegen nyelvet beszélő személy szólítja meg őket. • Élelmiszert tud vásárolni külföldön üzletben, piacon, szupermarketben. • Szállodában tartózkodik, és kezelni tudja a kommunikációt a szálloda általános helyzeteiben (reggeli, be- és kijelentkezés, a szállodai szoba hibájának és hiányosságának megoldása stb.). • Kommunikálni tud a külföldi utazás közben (busszal, repülővel, vonattal vagy autóval utazni). • Tud kommunikálni egy külföldi vendéglőben. • Bemutatkozik angolul (ki vagyok, hol vagyok, mit csinálok itt stb.) • Élvezi a városnézést és kezelni tudja azokat a kommunikációs helyzeteket, amelyekkel városnézés közben találkozhatunk. • Kommunikálni tud pénzváltóban vagy bankban. • Kommunikálni tud a vásárlás során a piacon és az ajándékboltokban. • Kezelen tudja az egészségügyi problémákatt, segítséget kér, vagy gyógyszerert vásárol. Tanfolyam díja: Mit javasolnak a résztvevők? Tanúsítvány: Mit javasolnak a résztvevők?		
8	10	Értékelés és zárás	plenáris ülés	Flipchart

		A tréner összefoglalja, mit tanultak a résztvevők a képzési program ezen szakaszában. A tréner megismerteti őket a program egy részével, amelyet online önállóan tanulmányoznak. Megkér minden résztvevőt, hogy értékelje a képzési program ezen részét - jelöljön ki egyet az öt csillagos skálán. Minden résztvevő egy rövid megjegyzést is fűzhet értékeléséhez.		
--	--	--	--	--

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

USTANOVA ZA
OBRAZOVANJE
ODRASLIH | ADULT
EDUCATION
INSTITUTION

Bulgarian Development Agency

AKLUB

Erasmus+

Stratégiai partnerségi

projekt **STEMS:**

**Supporting Teachers
and Staff in Motivating
Adult Learners**

Projekt száma: **2019-1-
HU01-KA204-061167**

*A projektet az Európai
Bizottság
támogatásával
finanszírozták. Ez a
kiadvány csak a szerzők
véleményét tükrözi, és a
Bizottság nem tehető
felelőssé az itt szereplő
információk bármilyen
felhasználásáért.*